

TUOMAS NISKAKANGAS

OSASTO-K. OSASTO-K. OSASTO-K.

SULJETTU
KANSIO

W S O Y

**TUOMAS
NISKAKANGAS
SULJETTU
KANSIO**

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENSIMMÄINEN PAINOS

© TUOMAS NISKAKANGAS JA WSOY 2026

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

ISBN 978-951-0-52059-8

PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:

TUOTEVASTUU@WSOY.FI

PROLOGI

KISKO, VARSINAIS-SUOMI

ELOKUU 1996

Kellarin ovi narahti. Tyttö säpsähti, vaikka oli jo oppinut, ettei ääntä tarvinnut pelätä.

Hän katsoi ylös kapeaan portaikkoon. Päivänvalo tunkeutui hämääseen kuiluun ja valaisi sen kiviset seinät.

Tyttö siristi silmiään ja lasi väriliidun muovipöydälle. Mies, joka kutsui itseään nimellä »Pappa», oli rakentanut hänelle kellarin nurkkaan ikioman askartelunurkkauksen. Tyttö oli vuorannut seinät kymmenillä piirustuksilla, mutta monet niistä lojuivat nyt likaisella betonilattialla. Sinitarra tarttui huonosti kylmäkosteaan kiveen.

Ovi naksautti kiinni miehen perässä, ja luonnonvalo väistyi. Kellaria jäi valaisemaan kaksi taskulamppua, jotka roikkuivat katosta narulla. Pappa oli opettanut, miten niiden patterit vaihdettiin, kun valo alkoi katkeilla.

Tutut askeleet laskeutuivat jyrkkiä portaita. Tyttö nousi lastentuolilta ja asteli varovaisesti porraskuilun suuntaan. Hän ohitti lastulevyn, joka erotti hänen »oman huoneensa» muusta kellarista. Lattialla oli vihreä potta, jonka käyttämistä hän ei ollut enää pitkään aikaan kiukutellut.

Patjan vieressä makasi tytön viulukotelo pölyntyneenä. Hän oli laiminlyönyt harjoittelun, kun äiti ei ollut muistutta-

massa. Hän ei pitänyt viulusta. Opettajakin oli sanonut, että se oli liian vaativa soitin hänelle.

Vanha mies ilmestyi portaiden alapäähän. Hän astui oman patjansa yli ja laittoi lierihattunsa pöydälle. Hän ei koskaan poistunut kellarista ilman hattuaan.

»Toin sinulle jotain erityistä tänään», Pappa sanoi.

Tyttö kipitti viimeiset askeleet miehen luokse. Yleensä Papan tuomiset olivat leluja tai kuvakirjoja, joita tyttö oli toivonut. Joskus hän sai yllätyksiä, niistä parhaana uimapuvun ja kellukkeet. Sinä iltana Pappa oli antanut hänen valvoa pitkään ja vienyt hänet pimeään tultua läheiseen järveen uimaan käsipohjaa. Mutta vain sillä ehdolla, ettei hän huutaisi tai hihkuisi. Kaloja ei saanut herättää.

Karkkipäiviä työllä oli ollut kellarissa jo useita. Pappa toi herkkuja enemmän kuin äiti olisi koskaan antanut, mutta tyttö tiesi, ettei sitä kannattanut sanoa ääneen.

Hän ei saanut palautettua äidin kasvoja enää mieleensä, vaikka vähän aikaa sitten hän ei muuta nähnytkään, kun sulki silmänsä.

Tyttö oli pyytänyt aamulla Papalta eri värisiä piirustus-papereita, mutta niiden sijaan mies ojensi nyt hänelle vihkon, jossa oli kovat, siniset kannet. Tyttö nyrpisti nenäänsä. Aamulla Pappa oli antanut hänelle hätävaraksi mustan nahkakantisen muistivihkon, jotta hänellä olisi jotain mihin piirtää. Mutta vihkon sivut olivat pieniä ja ensimmäisillä sivuilla oli jo valmiiksi merkintöjä.

Tämä vihko oli vielä pienempi, eikä se näyttänyt ollenkaan piirustusvihkolta.

»Mikä se on?»

»Osaisitko lukea? Se sujuu sinulta niin hienosti.»

Tyttö tavasi tikkukirjaimia vihkon kannessa. »SUO-MI. FI... FIN...»

»Finland», mies auttoi. »Se on passi. Muistatko, kun sanoin, että hankin sinulle oman passin, jolla pääsee lentokoneeseen?»

Tyttö muisti keskustelun mutta vaikenä. Hän avasi passin ja näki omat, vakavat kasvonsa.

Nyt hän oli jo reipas tyttö. Pappa sanoi niin melkein joka päivä. Tänäpä hän ei ollut itkenyt yhtään, vaikka oli ollut kellarissa aamusta asti yksinään.

Tyttö tavasi sanoja kasvokuvan vieressä. »Tämä ei ole minun nimi.»

Pappa hymyili, mutta näytti silti surulliselta. »Kyllä se on.»

»Eikä ole!»

»On se. Tämä on sinun uusi prinsessanimesi.»

Tyttö sulki passin ja työnsi sen pois. Hän ei halunnut puhua passista eikä prinsessanimestä. Eikä varsinkaan lentokoneesta.

Pappa nosti hänet syliinsä ja silitti hellästi hänen päätään. Aluksi Papan sormet olivat tuntuneet vierailta, mutta nyt ne kulkivat hänen hiuksissaan kuin olisivat aina tehneet niin.

Ehkä Pappa oli sittenkin oikea pappa.

»Älä pelkää, tyttö pieni», mies sanoi ja laski leukansa tytön pääläelle. Papan kaulassa oleva pallukka alkoi nytkähdellä. Tyttö arvasi, että tämän silmät muuttuivat taas koskeiksi. Silloin Pappa yleensä sanoi »no niin» ja kääntyi pois.

Kuuma kyynel putosi tytön pääläelle. Hän tarrasi vanhan miehen luisevaan selkään.

»Amerikasta tulee sinulle hieno koti», Pappa sanoi. »He huolehtivat siellä sinusta kuin pienestä prinsessasta.»

ENSIMMÄINEN OSA

SÄRÖ

LUKU 1

HELSINKI

ELOKUU 2024

Hiljaisuus laskeutui avokonttoriin ja päät kääntyivät kohti sisäänkäyntiä, mutta kukaan ei noussut tuolistaan.

Joel Saarni avasi Helsingin Sanomien toimituksen lasiovet kulkukortillaan – viimeistä kertaa – ja astui sisään. Edessä oli häpeäkävely omalle työpisteelle, pöydän siivoaminen ja poistuminen työpaikasta, joka oli ollut hänen koko elämänsä.

Toimittajat ja valokuvaajat kurkistelivat varovasti sermiensä takaa. Yksikään heistä ei tullut pahoittelemaan tilannetta, eikä Joel voinut heitä siitä moittia. Tilanne oli kerta kaikkiaan liian outo ja kiusallinen.

Jotkut kollegoista väistelivät Joelin katsetta, muutama nyökkäsi. Joel oli pukeutunut tummansiniseen pikeepaitaan, mutta kaikkien verkkokalvoille oli epäilemättä piirtynyt kuva Joelin paljaasta ylävartalosta.

Seiska-lehti oli julkaissut paljastavat kuvat eilen verkkosivuillaan. Tänä ilmeystyneessä printtilehdessä samat kuvat oli levitetty kahdelle aukeamalle. Niihin oli taltioitu Joelin ja Helsingin Sanomien päätoimittajan Katja Korven intiimi hetki Inkoon saaristossa veneen kannella. Kuvat oli otettu

pitkällä putkella kaukaa rannasta, mutta ne eivät jättäneet mitään arvailujen varaan.

Korven rinnat oli sentään sumennettu, ainakin näennäisesti. Joel epäili, että kuvankäsittelijä oli tehnyt työnsä tahallisen puolivillaisesti.

Valokuvien yllä luki isoin kirjaimin keltaisella pohjalla: »Salasuhte».

Jos jotkut Joelin kollegoista olivat vielä eilen naurahdelleet kuville, jopa laskeneet niistä leikkiä, tänään kukaan ei tehnyt niin. Aamun aikana oli tullut selväksi, että kriittiseen hetkeen osunut kohu saattaisi pahimmillaan uhata heidän omia työpaikkojaan. Helsingin Sanomat oli nousemassa sekä tilauksien että mainostulojen osalta pohjalta, mutta orastava käänne oli henkilöitynyt täysin Katja Korven visioon lehden tulevaisuudesta. Huhut yhtiön hallituksen ylimääräisestä kokouksesta levisivät toimituksessa vauhdilla.

»Tämä on niin väärin!»

Joel katsoi topakan äänen suuntaan. Hänen viereensä oli jostain ilmestynyt kesätoimittaja Sara Lukkari. Nuoren naisen terhakka poninhäntä kuvasti sitä intoa, jolla tämä oli saapunut Helsingin Sanomien taloustoimitukseen kahta ja puolta kuukautta aiemmin. Joel oli ottanut Saran siipiensä alle ja ohjannut tätä eteenpäin, ja nainen oli osoittautunut oikein päteväksi toimittajaksi. Mentorointi ei ollut Joelille luonteenomaista, sillä yleensä hän uppoutui omiin juttuprojekteihinsa. Mutta Saran avunpyyntöihin hän oli aina suostunut, kai siksi, että nuoren naisen loppumaton energia muistutti häntä samasta innosta, jolla hän itse oli tullut lehteen melkein kahtakymmentä vuotta aiemmin, suoraan koulun penkiltä.

Sara katsoi Joelia vihaisesti. »Miksi sinun pitää lähteä? Eihän se ole reilua!»

»Älä nyt, Sara. Sain ihan ansioni mukaan», Joel sanoi tallessaan kohti työpistettään.

Hän tunsi korvalehtien kurottavan heitä kohti joka suunnasta, mutta kukaan ei Saran lisäksi seurannut hänen peränsään. Sarakin madalsi ääntään.

»Eikö sääntö mene niin päin, että pomo ei saisi puuhailla alaistensa kanssa? Ethän sinä ole Katjan pomo. Hän on teistä se, joka on naimisissa. Hän on teistä se julkkis, jonka takia lehdet revittelevät kuvilla. Hän teki ihan itse...» Sara jätti lauseensa kesken ja punastui.

»Mitä hän teki?» Joel kysyi samalla kun istui työtuoliinsa ja alkoi siivota työpöytänsä.

Sara istui viereiselle jakkaralle. »Hän teki omat valintansa. Tai siltä se niissä kuvissa näytti. Hän ei selvästikään istunut päälläsi pakotettuna.»

Joel pudisteli päätään vastalauseeksi. Totuus oli, että hän oli mokannut. Katja oli sanonut vain muutamaa viikkoa aiemmin, että yrittäisi pelastaa avioliittonsa. Sen olisi pitänyt riittää Joelille syyksi perääntyä.

Silti hän oli myöntynyt, kun Katja oli heikkona hetkenä ehdottanut vielä yhtä veneretkeä.

»Ei tässä ole kyse siitä, kumpi meistä teki enemmän väärin. Kyse on siitä, että en voi jatkaa Katjan kanssa samassa työpaikassa. Muuten skandaali pitkitty. Toisen meistä on lähdeävä.»

»Mutta miksi sen pitää olla sinä?»

»Siihen on yksinkertainen vastaus. Katja on meistä tärkeämpi.»

Sara tuhahti. »Ei minusta. Sinä olet paras taloustoimittaja täällä. Sanoit minulle, että sanomalehti on vain niin hyvä kuin sen edellisen päivän jutut, eivätkä pomot niitä kirjoita.»

Joel hymähti nuoren naisen idealismille, jota hän itse oli kesän aikana ruokkinut. »Helsingin Sanomat on juuri selittänyt historiansa pahimman kannattavuuskriisin. Se on

Katjan ansiota. Hän on täällä tärkeämpi kuin kukaan muu. Kymmenen kertaa tärkeämpi kuin minä.»

»Mutta yhtiön hallitus antaa hänelle ehkä potkut joka tapauksessa. Sellaista täällä veikkailtiin aamulla.»

»Sitten hallitus on täynnä idiootteja. Minun on pakko lähteä, jos se antaa edes pienen mahdollisuuden siihen, että Katja pystyy jatkamaan.»

Joel tarkoitti joka sanaa. Hän oli ihailut Katja Korpea jo kollegana ja ihaili tätä entistä enemmän päätoimittajana. Katja oli 45-vuotiaana vain muutaman vuoden häntä itseään vanhempi, mutta silti jo legenda Suomen journalistipomojen joukossa.

Nopea toiminta oli tärkeää, koska huhut päätoimittajan erottamisesta kiersivät jo median sisäpiirissä ja leviäsivät pian julkisuuteen. Yhtiön pörssikurssin notkahdus kertoi, että osakeanalyytikot olivat kuulolla ja ymmärsivät Korven tärkeän roolin lehden ruorissa.

Tänään aamulla Joel oli lähettänyt koko toimitukselle sähköpostin, jossa selitti päätöksensä. Viesti oli lyhyt, koska kiire oli kova ja sanottavaa oli vähän. Maito oli jo läikkinyt. Nyt oli tehtävä se, mitä piti.

Joelia vaivasi vain kysymys siitä, kuka oli pettänyt heidät. Pitkällä objektiivilla kuvannut valokuvaaja ei ollut löytänyt rantaan sattumalta. Joku oli antanut vihjeen veneretkestä.

Joel vilkaisi ympärilleen. Päättävissä avokonttorissa olivat laskeutuneet takaisin sermien taakse. Katja Korven työtä arvostettiin lehden sisällä, mutta räväkkä muutostahti oli nostanut myös soraääniä. Monet kollegoista olivat Joelin läheisiä työtovereita, ja muutamia harvoja hän kutsui ystävikseen, mutta ei hänen tulisi kaikkia kollegoita ikävä.

»Mitä teet seuraavaksi?» Sara kysyi.

»Yritän saada töitä. En minä muutakaan osaa.»

»Menetkö Kauppalehteen?»

»Mistä sinä sellaista olet kuullut?» Joel kysyi.

»Joku arveli, että Kauppalehti maksaisi sinulle melkein tuplasti sen, mitä saat täällä. Kuulin sellaistaikin, että otat skandaalista syyt niskoillesi, koska olit muutenkin vaihtamassa leiriä palkan perässä.»

Joel pudisti päätään ja hymähti. Huhuissa oli yleensä jotain perää, niin tälläkin kertaa. Kauppalehti oli tosiaan lähestynyt häntä aiemmin, mutta alati kasvaneet tarjoukset olivat loppuneet kaksi vuotta sitten kuin seinään. Silloinkin asiaan liittyi nainen. Hetken Joel mietti, olisivatko haavat voineet jo umpeutua. Tuskin.

»Vai sellaista ne puhuvat», hän sanoi.

Siivous oli äkkiä hoidettu. Joelin työpöydällä ei ollut valokuvia tai muita henkilökohtaisia esineitä, ainoastaan papereita, jotka hän parilla kädenvedolla työnsi roskakoriin. Hän ei avannut enää tietokonettaan. Henkilöstöpäällikkö oli ohjeistanut Joelia palauttamaan sen ja kulkukortin vahtimestarille lähtiessään.

Oli enää yksi hoidettava asia. Joel avasi työpöytänsä alla olevan lukitun lokerikon ja nosti esiin ohuen pahvikansion. Se sisälsi asiakirjoja, jotka tuntematon tietolähde oli toimittanut hänelle kymmenen päivää aiemmin. Joelin kiinnostus oli herännyt jo ensivilkaisusta ja kasvanut entisestään, kun hän oli perehtynyt papereihin tarkemmin.

Asiakirjat vaikuttivat olevan ohjelmistoraportteja, jotka olivat peräisin venäläisten mobiilioperaattorien verkko-keskuksista. Päällisin puolin raportit olivat luonteeltaan teknisiä, mutta jos ne olivat aitoja, ne kertoivat skandaalista. Keväällä tehdyt ohjelmistopäivitykset liittyivät verkkolaitteiden lisäominaisuuteen, jolla venäläiset tiedusteluviranomaiset seurasivat maansa puhelu- ja viestiliikennettä. Joku oli kiertänyt Venäjää vastaan kohdistettuja pakotteita rikollisella tavalla.

Epäilykset kohdistuivat luontevasti Suomen suurimpiin yhtiöihin lukeutuvaan verkkolaittevalmistaja Nodukseen, jonka ohjelmistoihin päivitykset oli tehty.

Juttuaihe oli liian kiinnostava unohdettavaksi. Epäselvää oli vain se, kenen pitäisi jatkaa työtä. Asiakirjat oli jätetty Sanomatalon vastaanottoon Joelin nimellä, ja projekti oli ollut hänen omansa. Teknisesti hänen työnsä toimittajana oli kuitenkin työnantajan omaisuutta. Joel oli työskennellyt totuuden puolesta Helsingin Sanomien riveissä kaksi vuosikymmentä eikä halunnut päättää ajanjaksoa moraalisesti harmaalla alueella.

»Kuule, Sara», hän sanoi ja taputti pahvikansiota. »Nämä asiakirjat toimitettiin minulle nimettömästi vastaanottoon.»

»Mihin ne liittyvät?»

Joel mietti, mistä hänen pitäisi aloittaa aiheen taustoitus. Hän tiesi, että Ukrainan sodan takia Venäjään kohdistetut pakotteet olivat Saralla hyvin hallussa. Noduksesta hän ei ollut yhtä varma. Sara oli vasta vähän yli kaksikymppinen ja kuului siihen ikäpolveen, jonka ensipuhelin oli ollut iPhone tai Samsung, ei Nodus. Nykyään Nodus oli verkkolaittevalmistaja, ja vaikka se kamppaili edelleen Suomen suurimman yrityksen paikasta, se oli tavallisille kuluttajille varsin näkymätön.

»Kuinka hyvin tunnet Noduksen?» Joel kysyi.

Saran katse tummui. »Olen kuullut siitä vähän liikaakin. Isäni sijoitti Nodukseen väärään aikaan ja odottaa kai edelleen, että saisi omansa pois.»

Joel nyökkäsi ymmärtäväisesti. Noduksen kultakausi oli aikoinaan tehnyt Suomeen moninkertaisen määrän miljonaärejä verrattuna mihinkään toiseen yhtiöön, mutta yhtiön alamäki oli myös vienyt monien säästöt. Hän raotti kansiota. »Nämä ovat ohjelmistoraportteja, jotka kertovat Noduksen verkkolaitteiden salakuunteluominaisuuksien päivityksistä Venäjällä.»

Saralla leikkasi heti. »Sehän on pakotteiden kiertämistä.»

»Oletko kiinnostunut?» Joel kysyi.

Saran silmissä kävi pilkahdus, joka sammui saman tien.

»Sain jatkoa vain syyskuun.»

Joelin tunsu leukaperiensä kiristyvän. Hän oli puhunut Katjalle moneen kertaan siitä, että Helsingin Sanomien oli pakko saada parhaat nuoret toimittajat pidettyä talossa, oli lehden taloustilanne kuinka kireä tahansa. Jos tarjolla oli vain surkeita pätkiä tai nollatuntisopimuksia, monet lähtivät kilpailijoille tai suuntasivat suoraan helpommalle alalle. Ilman uusia lahjakkuuksia Helsingin Sanomat näivettyisi lopulta.

Joel yritti hymyillä mutta onnistui siinä huonosti. »Tässä hän on vielä elokuutakin jäljellä. Haluatko nämä?»

»Tietysti haluan!»

Joel kertoi, mitä oli saanut selville, jottei Sara joutuisi aloittamaan nollasta. Asiakirjojen aitoudesta hänellä ei vielääkään ollut vahvistusta, mutta asiantuntijoiden kuvausten perusteella ne vaikuttivat oikeilta. Päivitysten toimittaminen Venäjälle oli kiistatta pakotteiden kiertoa, eikä sellaista voisi tapahtua huolimattomuuden tai vahingon takia.

Sara kuunteli tarkasti ja teki muistiinpanoja.

Kun Joel päätti selostuksensa ja taputti Saraa olalle, työtilanteen lopullisuus iski ja rintakehää kiristi. *En ole enää Helsingin Sanomien taloustoimittaja.*

»Ei varmaan haittaa, jos kopioin nämä», Joel sanoi. »Varmuuden vuoksi.»

He kävelivät yhdessä kopiokoneelle. Joel kopioi kaikki kolme liuskaa ja työnsi tulosteet laukkuunsa. Alkuperäisen kansion hän antoi Saralle.

»Meidän tulee ikävä sinua», Sara sanoi.

Joel yritti hymyillä, mutta ajatteli samalla ammatillista vapaapudotusta, joka hänellä oli edessään. Hän nosti

laukkunsa olalleen ja lähti. Astuessaan Sanomatalon mai-semahissiin hän puristi laukkuja, johon oli laittanut Nodus-paperien kopiot. Hän moitti itseään siitä, ettei ollut pääs-syt pidemmälle kymmenessä päivässä. Hän oli törmännyt seinään, jonka kaatamiseen oli vain yksi varma keino. Hän olisi tarvinnut yhteyden asiakirjat toimittaneeseen tieto-lähteeseen. Tämä oli kuitenkin jättänyt vain paperit, ei min-käänlaisia yhteystietoja.

Sanomatalon vastaanotossa vahtimestari Kalevi pudisteli päätään ottaessaan vastaan yhtiön tietokoneen. Hän oli istu-nut tiskin takana koko Joelin työuran.

»Hiton sääli», Kalevi sanoi. »Sinua jäädään kaipaamaan täällä. Varsinkin kun ajat on niin vaikeat.»

Joel heilautti kättään vahtimestarin kilteille sanoille. »Lehti on ollut pystyssä satakolmekymmentäviisi vuotta. Ei sen pärjääminen tai kaatuminen ole minusta kiinni.»

Työtuoli parahti helpotuksesta, kun Kalevi nousi ja levitti kätensä halaukseen.

Joel otti Kalevin eleen vastaan hämmentyneenä. Suuren miehen rutistuksessa hänen katseensa osui vahtimestarin työpisteen näytöillä näkyviin valvontakameroiden kuviin. Yhdeltä ruudulta hän erotti oman selkensä. Toinen kamera osoitti aulan sisäänkäyntiä.

Vastaanottoa kuvattiin joka hetki. Nauhoitukset tietysti tallennettiin.

Sopimaton ajatus iski Joelin mieleen.

»Kalevi, kuule. Voisitko auttaa minua vielä yhden kerran?»

LUKU 2

Jaana Palo hörppäsi kahvia Arabian Illusia-kupista ja tähyili ikkunasta järvenpääläisen rivitaloasuntonsa puutarhaan. Nurmikko oli jo nilkankorkuista. Sen seasta nousi apilaa ja piharatamoa. Ruohonleikkaamisen taakka oli yksi leskeyden monista varjopuolista, ja se kävi vuosi vuodelta raskaammaksi.

Palo nosti eteensä Seiskan, joka oli kolahtanut postiluukusta hetkeä aikaisemmin. Hän uskalsi jo myöntää itselleen, että siitä oli tullut hänelle tärkeä jokaviikkoinen piristys. Kai kulttuuri-ihminenkin sai hömppää lukea, varsinkin eläkkeellä. Sitä paitsi tilaus oli tullut paljon halvemmaksi kuin irtonumerot, jotka olivat tarttuneet hänen käteensä kaupan kassalla.

Lehden pääjuttu käsitteli Helsingin Sanomien päätoimittajan Katja Korven salasuhdetta. Kuvissa salarakkaat kuherrelivat veneen kannella. *Jestas. Kylläpä Korpi oli kunnossa.*

Palo oli seurannut Katja Korven edesottamuksia maan suurimman päivälehdessä johdossa tiiviisti. Ei lehti vielä kukaan julkaissut riittävästi juttuja klassisesta musiikista, mutta muuten naispäätoimittaja oli tehnyt häneen vaikutuksen. Korpi esiintyi A-studiossa sujuvasti ja uskalsi sanoa vastaan äijänkäppänoille.

Korven rakastaja ei ollut yhtään hullumman näköinen hankään. Kuvatekstin mukaan mies oli taloustoimittaja Joel

Saarni, mutta nimi tai kasvot eivät soittaneet kelloja. Palo hyppäsi yleensä taloussivujen yli.

Ovikello soi. *Se tutkija.*

Jaana Palo nousi seisomaan ja epäröi. Pöydällä makaavan Seiskan piilottaminen kaappiin tuntui liioittelulta, mutta ei hän halunnut jättää juorulehteä aukinaisena pöydällekään. Kompromissina hän laittoi sen pöydän vieressä olevaan lehtikoriin.

Hän käveli eilen siistimänsä asunnon eteiseen ja avasi oven. »No niin, tervetuloa!»

»Kiitos. Anu Korhonen.»

»Jaana Palo.»

Jokin tutkijan ulkoasussa sai Palon kallistamaan päätään. Naisella oli pyöreäsankaiset aurinkolasit ja niiden takana puhdaspiirteiset kasvot. Vaaleat hiukset olivat paksut ja ylettyivät olkapäille. Jakkupuku näytti kuitenkin hyvin kalliilta, ja viittasi enemmän liikenaiseen kuin musiikkikasvatuksesta väitöskirjaa tekevään tutkijaan. Toisaalta, miksi tutkijoiden tarvitsisi pukeutua napitettavaan neuleeseen. Ehkä tämä oli nykyaikaa.

»Käy peremmälle! Saako olla kahvia?»

Nainen kieltäytyi tarjoiluista, ja Palo muisti yhtäkkiä, miksi oli suhtautunut vierailuun varauksellisesti. Hän oli aistinut jotain outoa alkuviikosta, kun nainen oli haastatellut häntä puhelimessa.

Väitöskirjan aihe liittyi jousisoittimien soiton opetuksen 1990-luvulta 2020-luvulle. Palo oli jättänyt opetuksen jo viime vuosikymmenen alkupuolella, mutta se ei tuntunut haittaavan tutkijanaista. Puhelinkeskustelu oli alkuun ollut varsin miellyttävä, vaikka naisen kysymykset olivat olleet paikoin kummallisia eikä Palon muisti ollut yhtä hyvä kuin hän olisi toivonut. Nainen oli kysellyt hänen käyttämistään metodeista varttitunnin verran. Hän oli selittänyt

opetusfilosofiansa ja sen, millä tavoin tekniikkaharjoittelu vaihteli eri jousisoittimien kanssa – hänen opetusohjelmassaan olivat niin viulu kuin sello. Tutkija oli ollut erityisen kiinnostunut pikkulasten opettamisesta.

Vähitellen naisen kysymykset olivat kääntyneet kummalliseen suuntaan. Palosta alkoi tuntua, ettei tutkija ollut kiinnostunut Suzuki-menetelmästä tai asteikkojen soittamisesta. Sen sijaan hän halusi kovasti tavoittaa 1990-luvulla soittoharjoittelunsa aloittaneita lapsia. Naisen pettymys oli kuulunut läpi puhelusta, kun Palo oli selittänyt, ettei hänellä ollut tallessa minkäänlaisia rekistereitä kolmenkymmenen vuoden takaisista oppilaistaan eikä hän myöskään muistanut monia heistä nimeltä. Hänellä oli jonkin verran valokuvia tallessa, esityksistä etenkin. Niitä tutkija oli nyt saapunut katsomaan.

»Laitoin kuvia valmiiksi esille», Palo sanoi.

Hän ohjasi naisen istumaan keittiön pöydän ääreen. Jostain syystä nainen ei ottanut aurinkolasejaan pois, ei edes keskittyessään katsomaan valokuvia. Ehkä niissä oli vahvuudet.

»Ovatko nämä kaikki jousisoittimien opiskelijoita?» nainen kysyi.

»En minä muita opettanut. Muistaakseni olit erityisen kiinnostunut nuorista oppilaista. Poimin kuvia heistä pinon päällimmäiseksi. Kuten sanoin, en ole valmis luopumaan kuvista, mutta voit ottaa niitä mukaan kopioitavaksi, jos palautat ne postilla.»

Tutkija valikoi pinosta kuvia, joissa oli alle kouluikäisiä soittajia. »Minkä ikäisiä nämä lapset ovat?»

»Enhän minä tarkkaan muista! Suurin osa aloittaa viulunsoiton viisi- tai kuusivuotiaana, mutta kyllä minä nelivuotiaitakin otin, jos osasivat istua paikoillaan. Silloinhan opiskelu oli hyvin yksilökeskeistä. Ryhmäopetus ja yhteissoitto korostuivat vasta 2000-luvulla, verkko-opetuksesta

puhumattakaan. Siinä vaiheessa minä aloin jäädä sivumalle. Luojan kiitos, en joutunut koronan aikaan enää tekemään töitä. Eihän se ole oikeaa opettamista, jos lapsen näkee vain ruudulta. Miten siinä syntyy yhteys?»

Tutkija ei tuntunut kuuntelevan. Hän oli jo selannut läpi kaikki kuvat, joissa oli alle kouluikäisten lasten kuvia. Hän näytti pettyneeltä. Hän kaivoi laukustaan valokuvan ja näytti sitä Palolle. »Ethän sattumoisin muista opettaneesi tätä tyttöä?»

Palo katsoi kuvaa. *Söpö tyttö*. Hän nousi seisomaan ja vei kuvan lähelle pöydän päällä roikkuvaa valaisinta. »En voi sanoa muistavani häntä. Kuka hän on?»

Kirkkaassa valossa Palo erotti, että kuvan taustalta kuului läpi jotain. Hän käänsi kuvan ympäri sen kummemmin ajattelemta. Valokuvan taustaan oli piirretty sydän ja siihen oli kirjoitettu kaunokirjoituksella:

Rakas Jonna

Lepää rauhassa, sisko

»Voi kauhea, onko kuvassa siskosi?» Palo kysyi.

Tutkijanainen tarttui kuvaan ja veti sen takaisin. »Älkää välittäkö siitä. Tämä ei oikeastaan liity tutkimukseeni. Se on vain... sivujuonne.»

Jaana Palo oli aina pitänyt itseään hyvänä ihmistuntijana. Nyt hän vaistosi, että siskon valokuva oli tutkijalle hyvin merkityksellinen. »Tapahtuiko siskollesi jotain pienenä? Miksi ajattelit, että minä olisin tuntenut hänet?»

Tutkija Korhonen teki tynnyttelevän käsiliikkeen. »Se on pitkä tarina. Siskoni harrasti joskus viulunsoittoa, ja se saattoi vaikuttaa tutkimusaiheeni valintaan. Muuten tällä ei ole merkitystä, ja voitte unohtaa asian.»

Syntyi kiusallinen hiljaisuus. Paloa alkoi harmittaa naisen puolesta. Tämä oli tullut Järvenpäähän saakka aivan turhaan.

»Voisin näyttää sinulle 1990-luvun opiskelumateriaaleja», hän keksi. »Oppikirjat ja etydit olivat siihen aikaan hyvin strukturoituja. Minulla on varmasti joitain yläkerran kaapissa.»

Hän jätti tutkijan istumaan pöydän ääreen ja kapusi yläkerran makuuhuoneeseen. Vanhat oppimateriaalit olivat kaapin ylähyllyllä, ja hän joutui nousemaan jakkaralle yltääkseen niihin.

Alakerrassa oli hiljaista. Palolle tuli epämukava oli. Hän tajusi, ettei tiennyt juuri mitään naisesta, jonka oli jättänyt yksin alakertaan. Puhelinhaastattelun jälkeen hän oli kirjoittanut naisen nimen Googleen, mutta Anu Korhonen oli niin yleinen nimi, ettei hän ollut osannut erottaa oikeaa naista hakutuloksista. Entä jos nainen olikin kekseliäs varas, joka oli kehittänyt haastattelun päästäkseen sisään hänen asuntoonsa?

Samassa hänen mieleensä palasi asia, joka yhtäkkiä tuntui merkitykselliseltä: naisen puhelu oli tullut piilotetusta numerosta.

Alhaalta kuului kolahdus.

»Tulen aivan kohta!» Palo huusi.

Tutkijan vastaus tuli yllättävän läheltä, portaiden alapäässä olevasta eteisestä. »Minun onkin valitettavasti lähdeittävä seuraavaan tapaamiseen. Kiitos avustanne!»

Samassa ovi kävi jo. Hälytyskellot pärähtivät soimaan Jaana Palon päässä. Hän laskeutui alakertaan niin nopeasti kuin vanhoilla jaloillaan pystyi. Eteiseen päästyään hän katsoi ikkunasta ja näki vilauksen tutkijasta, kun tämä pujautti pihatieltä kadulle.

Hän säntäsi tarkastamaan valokuvia. Näytti siltä, että kaikki kuvat makasivat edelleen pöydällä. Hän kävi kurkis-

tamassa piironkiin, jossa säilytti varakäteistä. Setelit olivat, missä pitikin. Samoin Aalto-maljakkoo.

Ehkä hän kuvitteli turhia. Tutkijanainen ei ollut löytänyt kuvista haluamaansa – mitä ikinä se olikaan – joten hänen kiinnostuksensa oli loppunut. Oli epäkohteliasta poistua noin äkisti, mutta mitä siitä, eiväthän nuoret enää kunnioittaneet vanhempia.

Jaana Palo heitti vanhan kahvinsa lavuaariin ja kaatoi tilalle lämmintä. Hän meni lehtikorille voidakseen jatkaa rentoutumishetkeään.

Silloin hän näki, ettei nainen ollut sittenkään lähtenyt tyhjin käsin.

Seiska oli kadonnut.

ÄLYKÄS, VANGITSEVA JA HÄIRITSEVÄN AJANKOHTAINEN.

OSASTO K

Helsingin Sanomien toimittajan Joel Saarnin ja päätoimittajan lemmenhetki päättyy Seiska-lehden kanteen, ja Saarni joutuu jättämään työnsä. Kesken jäänyt juttuhanke ei kuitenkaan jätä häntä rauhaan. Joku on lähettänyt hänelle kansion, jonka sisältö on erittäin raskauttava. Suomalainen verkkolaiteyhtiö näyttää tehneen Venäjällä laittomia kauppoja. Mutta miksi?

Teknologiayhtiön juristilla Petra Thorrylla on omat syynsä sekaantua tutkimuksiin. Hänellä on pakkomielle selvittää yhden 1990-luvulla kadonneen lapsen mysteeri.

Tutkimusten edetessä Petra ja Joel sotkeutuvat yhä syvemmälle valheiden ja vakoilun verkkoon, jossa lan-koja vetelee tappavan vaarallinen Osasto K.

Suljettu kansio aloittaa uuden kotimaisen huipputrilleri-sarjan. *Osasto K* on koukuttava sarja vallasta, joka toimii ilman valvontaa, ja ihmisistä, jotka eivät enää voi katsoa sivuun.

